

УДК 81'373.611:811

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-2-18>**Марія ІВАНЧЕНКО,***orcid.org/0000-0001-7363-4600**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Львів, Україна) ivanchenkomaria05@gmail.com***Станіслав КОВАЛЬ,***orcid.org/0000-0001-5245-4889**викладач кафедри українознавства та міжкультурної комунікації
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(Львів, Україна) buonafidelis@gmail.com*

СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ОПЕРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ ФОРМУВАНЬ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Дослідження присвячено виявленню структурних моделей, за якими утворюються англійські терміни галузі оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань, виявленню продуктивності цих моделей. Дослідження структурних характеристик заявлених термінів є актуальним з огляду на активізацію міжнародної співпраці українських аварійно-рятувальних формувань з іноземними колегами в умовах війни. Головне завдання статті полягає у виявленні та систематизації продуктивних словотворчих моделей термінів сфері оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань англійської мови.

Словниковий склад англійської мови перебуває у стані постійного поповнення, і морфологічні способи, такі як афіксація, роблять вагомий внесок у збагачення словникового складу англійської мови на етапі його розвитку.

У результаті аналізу виявлено, що однокомпонентні терміни досліджуваної галузі становлять 56% від загальної кількості. Переважна більшість однокомпонентних термінів утворена афіксальним способом словотвору. До найпродуктивніших префіксів, за допомогою яких утворюються терміни оперативно-рятувальної діяльності, належать такі: *extra - , hexa- , poly - , post - , pre - , re- , sub- , super- , trans- , ultra- , under-*. Найпродуктивнішими суфіксами, що стали рушійною силою словотвору досліджуваних термінів є наступні: *-ing, -ion, -ness, -ity, -y, -er, -ed, -ary, -ant, -ous, -ency, -ability, -ism, -ment*.

З термінів, представлених для аналізу, двокомпонентні терміни становлять 142 одиниці (24%). Продуктивними для двокомпонентних термінів виявились структурні моделі *A+N, N+N, N+prep+N* та *V+N*. Із загальної кількості відібраних для аналізу термінів трикомпонентні терміни склали 16%. Моделі: *A+N+N, N+N+N, A+A+N, N+A+N, N+prep+N+N, N+N+V, N+N+A* та *V+N+N*. Структурні моделі утворення чотирикомпонентних термінів, що становлять 4% від загальної кількості є наступні: *A+N+prep+N+N* і *A+A+N+N, A+N+A+N, N+N+A+N, A+A+A+N, N+A+A+N*.

Аналіз структурних форм термінів дозволив встановити найбільш продуктивні способи та моделі їх утворення, і можливість прогнозувати подальший розвиток досліджуваної терміносистеми.

Ключові слова: термін, словотвір, афіксація, багатоконпонентний термін.

Maria IVANCHENKO,
orcid.org/0000-0001-7363-4600
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Translation Studies
Lviv State University of Life Safety
(Lviv, Ukraine) ivanchenkomaria05@gmail.com

Stanislav KOVAL,
orcid.org/0000-0001-5245-4889
Lecturer at the Ukrainian Studies and Intercultural Communication Department
Lviv State University of Life Safety
(Lviv, Ukraine) buonafidelis@gmail.com

STRUCTURAL CHARACTERISTICS OF EMERGENCY AND RESCUE UNITS OPERATIONAL ACTIVITY TERMINOLOGY (BASED ON ENGLISH TERMS)

The study is devoted to the identification of structural models, according to which the terms of the sphere of emergency and rescue formations operational activity in English are formed, these models productivity is pointed out. The study of the stated terms structural characteristics is relevant in view of the international cooperation intensification of Ukrainian emergency and rescue formations with foreign colleagues under marital law. The main task of the article is to identify and systematize productive word-formation models of English terms in the sphere of emergency and rescue formations operational activity.

The English vocabulary is in a state of constant replenishment, and morphological methods, such as affixation, make a significant contribution to the enrichment of the the English language vocabulary at the stage of its development.

As a result of the analysis, it was found that single-component terms of the studied sphere make up 56% of the total number. The vast majority of single-component terms are formed by the affixal word formation method. The most productive prefixes, which are used to form the terms of operational and rescue activities, include the following: extra – , hexa- , poly – , post – , pre – , re- , sub- , super- , trans- , ultra- , under-. The most productive suffixes that became the crucial point of the studied terms word formation are the following: -ing, -ion, -ness, -ity, -y, -er, -ed, -ary, -ant, -ous, -ency, -ability, – ism, -ment.

Two-component terms make up 142 units (48.6%) of the submitted for analysis. The structural models A+N, N+N, N+prep+N and V+N turned out to be productive for two-component terms. Three-component terms made up 39.2% Of the total number of terms selected for analysis. Models: A+N+N, N+N+N, A+A+N, N+A+N, N+prep+N+N, N+N+V, N+N+ A and V+N+N. The structural models of the four-component terms formation, which make up 8.3% of the total number, are as follows: A+N+prep+N+N and A+A+N+N, A+N+A+N, N+N+A+N, A+A+A+N, N+A+A+N.

The analysis of the terms structural forms made it possible to establish the most productive methods and models of their formation, and the possibility to predict the further development of the studied term system.

Key words: term, word-form, affixation, multi-component term.

Постановка проблеми. Сучасна термінологія сфери оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань склалася внаслідок накопичення багатовікового досвіду протипожежного захисту, захисту населення та територій від наслідків воєнних дій, порятунку у мирний час. Спеціальна лексика поповнювалася за рахунок розширення сфери діяльності служб громадянської оборони, сфери надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків стихійних лих. Також враховано міжнародний досвід рятувальників та інших аналогічних служб різних країн, що знайшло своє відображення у виникненні, розвитку та структурі термінології сфери оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань.

Аналіз досліджень. У сучасних умовах стрімкого соціального та індустріального розвитку термінологія різних галузей знаходиться у фокусі

уваги науковців. Провідні вчені розглядають проблеми пов'язані із визначенням поняття «термін» (Селіванова, 2006), аналізом його морфологічної структури (Демиденко, Горбатюк, 2014), розглядом семантичних та соціологічних аспектів (Борсук, 2009; Д'яков, Кияк, Куделько, 2000; Ніколенко, 2009) та специфіку перекладу термінологічних одиниць (Білозерська, 2010; Карабан, 2008; Коваленко, 2001). Зокрема, Неклонський І. піднімає питання упорядкування понятійного апарату підмови у сфері оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань, необхідність систематизації термінології цієї галузі та видання фахового словника (Неклонський, 2021).

Мета статті полягає у виявленні структурних моделей, за якими утворюються терміни досліджуваної галузі, виявленні продуктивності цих моделей. Дослідження структурних характерис-

тик заявлених термінів є актуальним з огляду на активізацію міжнародної співпраці українських аварійно-рятувальних формувань з іноземними колегами в умовах війни. Головне завдання статті полягає у виявленні та систематизації продуктивних словотворчих моделей термінів сфери оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань англійської мови.

Матеріалом дослідження слугували 688 термінологічних одиниць, зафіксованих у сучасних словниках (Савчук, 2008; Садковий, 2013).

Виклад основного матеріалу. Словниковий склад англійської перебуває у стані постійного поповнення, і морфологічні способи, такі як афіксація (спосіб утворення нових слів шляхом приєднання словотворчих афіксів, тобто префіксів та суфіксів, до основ різних частин мови), роблять «домінуючий внесок» (Павлюк, 2016) у збагачення словникового складу англійської мови на етапі його розвитку.

До найбільш продуктивних префіксів, за допомогою яких утворюються терміни оперативно-рятувальної діяльності, належать такі: *extra* – (*extrapolate*), *hexa-* (*hexavalentchromium*, *hexavalentmanganese*), *poly-* (*polycrystalline*), *post-* (*postweld*), *pre-* (*preheating*), *re-* (*recrystallization*), *trans-* (*transversetensiletests*), *ultra-* (*ultrahard*), *under-* (*underwaterexplosion*), *over-* (*overtop*), *counter-* (*counterterrorism*), *semi-* (*semiarid*), *dis-* (*disorientation*), *mis-* (*misinformation*) та *non-* (*nonhazardous*), *inter-* (*interoperability*), *micro-* (*microhardness*).

Кожен афікс має значення, яке накладається на загальнезначення терміна (Дудок, 2013). Наприклад, префікс *post-* означає, що дія відбувається післячогось і використовується в термінах *postdisaster*, *postfire*, *postflood*, *postevent*, *postemergency*.

Префікс *under-* – означає положення знизу, підчимося, нижче рівня чогось. Наприклад терміни: *undermining*, *underground*, *underwater*, *underslung*, *undercut*, *underwrite*.

Протилежне значення має англійській префікс *pre-*, тобто такий, який передує чомусь, відбувається на передодні. Наприклад: *prefabricated*, *preemergency*, *precrises*, *pre disaster*.

Префікс *extra-* – має значення надлишковості, або додаткової кількості. Наприклад: *extraweak*, *extrahigh*, *extrahazard*.

Подібне словотвірне значення має префікс *over-*, наприклад: *overwing*, *overtop*, *oversized*.

Значення проти-, всупереч- має префікс *counter-*, наприклад: *countermeasure*, *counterdrug*, *counterepidemic*, *counterterrorism*.

Словотвірне значення виключності, високо ефективності, або високої якості мають англійські префікси *super-* та *ultra-*, наприклад: *ultraviolet*, *ultrasonic*, *supervision*, *supertyphoon*.

Префікс *semi-* додається до основи слів і має значення *half-*: *semiarid*, *semitrailer*, *semidry*.

Негативне словотвірне значення мають префікси *dis-*, *mis-* та *non-*. Серед відібраних нами однослівних термінів оперативно-рятувальної діяльності є такі приклади приєднання згаданих префіксів до основ:

– *disinfection*, *disinfect*, *disorientation*, *discrimination*, *dissymmetric*, *disinfectant*, *disposition*, *disabled*, *disturbances*, *displaced*, *displacement*;

– *nonmaintained*, *nonhostile*, *nonhazardous*, *nondomestic*, *nonair*, *nonfire*, *nonevacuated*, *nonemergency*, *nonmilitary*, *nonseismic*, *nonexplosive*, *noncombustible*, *noncontaminated*, *nonstructural*;

– *misinformation*, *misfortune*.

Досить продуктивним виявився афікс *inter-*, що означає діяльність між кількома суб'єктами. Наприклад: *intermittent*, *intermediate*, *interagency*, *interoperability*, *interaction*, *international*.

Порушення кордонів, вихід за межі – таке значення в англійській мові має префікс *trans-*, приклади – *transboundary*, *transborder*, *transportable*, *transportation*, *transmission*, *transfusion*.

Морфологічний аналіз термінів оперативно-рятувальної діяльності дозволив виявити велику кількість латинських та грецьких коренів та префіксів (Неклонський, 2021).

Префікс *micro-* утворений від грецького кореня і служить для утворення найменування дільних одиниць, рівних одній мільйонній частці вихідних одиниць, він є терміноелементом таких одиниць словникового складу, як *microtensile*, *microhardness*, *microalloying*, *microstructure* та багатьох інших.

До найбільш продуктивних суфіксів, за допомогою яких утворюються терміни оперативно-рятувальної діяльності відносяться наступні:

-*ing* (суфікснімецького походження, зізначенням дії, процесу, стану): *weathering*, *cooling*, *microalloying*, *melting*, *heating*;

-*ion* (романське запозичення, значення акта дії, умови дії, процесу дії): *abrasion*, *absorbation*, *adsorbition*, *inhalation*, *extrication*, *contamination*, *indication*, *inspection*, *corrosion*, *deformation*;

-*ness* (виражає значення властивості, якості, стану або ознаки, абстрактної від предмета, приєднується до кореневих прикметників): *microhardness*, *toughness*;

-*ity* (приєднується до основ запозичених складних прикметників, виражаючи значення

стану, якості, умови, ознаки тощо): *morbidity, conductivity, porosity, ductility*;

-у (грецький суфікс, що формує абстрактні іменники): *microscopy*;

-er (суфікс зі значенням зброї впливу, використовується для освіти іменників, що позначають пристрої, прилади, інструменти, за допомогою яких виконується дія): *alerter, wrecker, analyzer, anemometer, resuscitator, aspirator, biomarker, bolometer, igniter, caller, generator, defibrillator*.

А також менш продуктивні суфікси: *-ed: stranded, ignited, suffocated; -ant – desiccant, contaminant; -ability – ignitability, flammability, recoverability; -ism – ismbotulism, volcanism; -ment – impoundment*.

Переважає більшість термінів утворених морфологічним способом є суфіксальними.

Значну частину термінів сфери оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань англійської мови складають багатокомпонентні терміни. Така тенденція пояснюється необхідністю позначення складних понять, уточнення професійних об'єктів в міру пізнання їхньої сутності, відкриття нових сторін досліджуваного явища (Мурвайова, 2016). Формування багатокомпонентних термінів реалізується в залежності від того як відбувається номінація – як процес послідовного ускладнення та уточнення номінації об'єкта, або як процес послідовного згортання (Борсук, 2009).

З 688 термінів, представлених для аналізу, двокомпонентні терміни становлять 142 одиниці (24%).

Найпродуктивнішою моделлю утворення двокомпонентних термінів підмови оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань англійської мови є – A+N, що становить 75 термінів. Наприклад: *underground drifts, underwater burst, nonhazardous material, nonemergency operation, interagency team, atmospheric disturbances, immunobiological preparation, survival instruction, mutual assistance, noncontaminated environment, disinfectant dozer, dissymmetric equipment, intermittent flooding*.

Наступною за продуктивністю структурою, що досить часто зустрічається, є N+N, яка представляє групу з 61 терміну, наприклад: *postdisaster considerations, postdisaster recovery, predisaster conditions, interoperability requirements, transborder cooperation, ambulance helicopter, damage reconnaissance, epicentral area, pocket dosimeter, rescuer camp, landslide displacement, disastercounter measures, postfire regeneration, postimpact assessment, postdisaster survey, postseismic deformation*.

До групи нечисленних структур двокомпонентних термінів увійшли N+prep+N та V+N, що склали по кілька термінів відповідно. Прикладами до першої структури, що входить у нечисленну групу, є такі одиниці, як *overflowing of storage, disposition of functioning, discrimination by nationality, accuracy of forecast, program of counterterrorism, disposition of remains*, а прикладом другої структури є терміни *overtop dyke, overwhelm resources*.

Із загальної кількості відібраних для аналізу термінів підмови оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань англійської мови трикомпонентні терміни склали 113 одиниць (16%).

Найпродуктивнішою в цій групі термінів стала структура A+N+N, що налічує 45 термінів, наприклад: *intermediate evacuation point, transboundary assistance arrangements, humanitarian mine clearance, individual exposure dose, personal distress signal, joint force commander, marine pollution advise, personal emergency alarm, international relief teamnonmilitary civil defense, displaced disaster victims*.

Другу позицію розділили структури N+N+N та A+A+N, що склали по 28 та 27 термінів відповідно. Прикладами до структури, що складається з трьох іменників, є *postdisaster reconstruction work, interagency task force, civil transportation infrastructure, adult literacy rate, disaster relief provider, blood transfusion center, emergency transportation operation, alarm transmission recording, nonair transportable cargo, underwater rescue works, postaccident restoration unit, underwater volcanic activity*. Структура A+A+N представлена такими термінами, як *emergency medical team, protective structural measures*.

Менш продуктивними є структури N+A+N, за допомогою якої було утворено 6 термінів та N+prep+N+N, яка налічує 3 терміни. Наприклад, N+A+N представлена такими прикладами: *helicopter underslung net, postfire natural reforestation*. Прикладами словотвірної моделі N+prep+N+N є такі одиниці, як *end of service indicator, programming of lead polarity, issuance of emergency information, health and medical adviser, request for international assistance*.

Найменшій кількості термінів оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань англійської мови мають словотвірну структуру N+N+V, що налічує 2 терміни: *parameter interlock exists, parameter warning exists*. Крім того, до цієї групи увійшли структури N+N+A і V+N+N, яким належить по 1 терміну: *charge circuit inactive та get parameter set*.

Частина досліджуваних термінів утворена за наступною моделлю: A+A+N. Прикладами є: *intermittent electrical connection, static magnetic fields*.

Групу чотирикомпонентних термінів склали 24 термінологічні одиниці від загальної кількості аналізованих термінів (4%).

Найпродуктивнішими моделями утворення чотирикомпонентних термінів є A+N+prep+N+N і A+A+N+N, кожна з яких налічує по 6 одиниць. Модель A+N+prep+N+N представлена утвореннями: *international Strategy for Disaster Reduction, Interagency Commission for Disaster Management, international search and rescue team live rhythm monitor window, individual procedures in decontamination station*. Модель A+A+N+N – термінами: *personal emergency response system, automatic daily battery voltage*.

Наступною за продуктивністю виявилася структурна модель A+N+A+N, за якою утворилось 4 терміни досліджуваної підмови, наприклад: *military assistance to civil authorities, high voltage biphasic shock*. Для окремих термінів продуктивною виявилась модель N+N+A+N: *victim identification by forensic dental, pacemaker mediated tachycardia intervention*.

В межах досліджуваної термінології виявлені терміни, структура яких відповідає словотвірним моделям A+A+A+N та N+A+A+N, наприклад: *selfcontained underwater breathing apparatus, modularized transportable surgical facilities, battery operated implantable device, discovery of explosives in populated areas, underwater lifting and recovery equipment, underwater emergency and rescue units*. Структура тільки одного чотирикомпонентного терміна відповідає моделі N+N+N+N: *radio frequency telemetry system*.

Висновки. Проведений аналіз англійської термінології сфери оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань дозволяє зробити

висновок, що група термінів є номінативними одиницями, які виражають назви наукових явищ та понять. Більш того, вони відіграють роль однієї із найважливіших складових науково-технічного тексту, що забезпечують точну передачу змісту. У результаті аналізу виявлено, що однокомпонентні терміни досліджуваної галузі становлять 56% від загальної кількості. Переважна більшість однокомпонентних термінів утворена афіксальним способом словотвору. До найпродуктивніших префіксів, за допомогою яких утворюються терміни оперативно-рятувальної діяльності, належать такі: *extra-*, *hexa-*, *poly-*, *post-*, *pre-*, *re-*, *sub-*, *super-*, *trans-*, *ultra-*, *under-*. Найпродуктивнішими суфіксами, що стали рушійною силою словотвору досліджуваних термінів є наступні: *-ing*, *-ion*, *-ness*, *-ity*, *-y*, *-er*, *-ed*, *-ary*, *-ant*, *-ous*, *-ency*, *-ability*, *-ism*, *-ment*.

3 термінів, представлених для аналізу, двокомпонентні терміни становлять 142 одиниці (24%). Продуктивними для двокомпонентних термінів виявились структурні моделі A+N, N+N, N+prep+N та V+N. Із загальної кількості відібраних для аналізу термінів трикомпонентні терміни склали (16%). Моделі: A+N+N, N+N+N, A+A+N, N+A+N, N+prep+N+N, N+N+V, N+N+A та V+N+N. Структурні моделі утворення чотирикомпонентних термінів, що становлять 4% від загальної кількості є наступні: A+N+prep+N+N і A+A+N+N, A+N+A+N, N+N+A+N, A+A+A+N, N+A+A+N.

Аналіз структурних форм термінів дозволив встановити найбільш продуктивні способи та моделі їх утворення, і можливість прогнозувати подальший розвиток досліджуваної терміносистеми.

Перспективами дослідження є аналіз стратегій та тактик перекладу англійських термінів сфери оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця : Нова книга, 2010. 232 с.
2. Борсук Л. Структурно-семантичні та концептуально-когнітивні чинники термінотворення. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Вип. 18. Київ, 2009. С. 55–62.
3. Демиденко О. П., Горбатюк О. А. Терміносистема фахової мови сталого розвитку та її особливості. *Наукові записки національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2014. Випуск 49. С. 37–39.
4. Дудок Р. І. Роль термінологічної деривації в системі англійського словотвору. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Сер.: Філологія. Мовознавство. 2013. Т. 216. Вип. 204. С. 36–39.
5. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти: [монографія]. Київ: КМ Academia, 2000. 216 с.
6. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця : Нова книга, 2008. 576 с.
7. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: [навчальний посібник]. 2001. 290 с.

8. Неклонський І. Сучасна термінологія у сфері оперативної діяльності аварійно-рятувальних формувань: проблемні питання. *Суб'єкти забезпечення цивільного захисту (регіонального та місцевого рівня) в реалізації завдань із запобігання та ліквідації наслідків НС: матеріали круглого столу*. Харків: НУЦЗУ, 2021. С. 85–86.
9. Ніколенко А. Г. Лексико-семантичний аспект багатокомпонентних термінів та їх переклад. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : збірник наукових праць*. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2009. Вип. 16. С. 350–360.
10. Павлюк І. Б. Афіксація як продуктивний спосіб термінотворення. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2016. № 25. Том 2. С. 97–99.
11. Російсько-український словник аварійно-рятувальних термінів. Заг ред. проф. Садкового В.П. Харків, 2013. НУЦЗУ, 531 с.
12. Савчук М. П. Англо-український науково-технічний словник. К., 2008. URL: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Philologia/68479.doc
13. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2006. 716 с.
14. Muraviova O. Translation of economic and financial terms of foreign origin. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : збірник наукових праць*. М-во освіти і науки України ;Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків :ХДУХТ, 2016. Вип. 1 (23). С. 98–101.

REFERENCES

1. Bilozers'ka L. P. Terminolohiya ta pereklad [Terminology and translation]: Navchal'nyy posibnyk dlya studentiv filolohichnoho napryamu pidhotovky. Vinnytsya : Nova knyha. 2010. 232 s. [in Ukrainian].
2. Borsuk L. Strukturno-semantychni ta kontseptual'no-kohnytyvni chynnyky terminotvorennya [Structural-semantic and conceptual-cognitive factors of term formation]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchyykh navchal'nykh zakladakh*. Vyp. 18. Kyiv, 2009. S. 55–62. [in Ukrainian].
3. Demydenko O. P. Horbatiuk O. A. Terminosystema fakhovoyi movy staloho rozvytku ta yiyi osoblyvosti [Terminology of the professional language of sustainable development and its features]. *Naukovi zapysky natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiya»*. Seriya «Filolohichna». 2014. Vypusk 49. S. 37–39. [in Ukrainian].
4. Dudok R. I. Rol' terminolohichnoyi deryvatsiyi v systemi anhliys'koho slovotvoru [The role of terminological derivation in the system of English word formation]. *Naukovi pratsi Chornomors'koho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyyevo-Mohylyans'ka akademiya»*. Ser.: Filolohiya. Movoznavstvo. 2013. T. 216. Vyp. 204. S. 36–39. [in Ukrainian].
5. D'yakov A. S., Kyyak T. R., Kudel'ko Z. B. Osnovy terminotvorennya: semantychni ta sotsiolingvistychni aspekty [Basics of term formation: semantic and sociolinguistic aspects]: [monohrafiya]. Kyiv: KM Academia, 2000. 216 s. [in Ukrainian].
6. Karaban V. I. Pereklad anhliys'koyi naukovoyi i tekhnichnoyi literatury. [Translation of English scientific and technical literature]. Vinnytsya : Nova knyha, 2008. 576 s. [in Ukrainian].
7. Kovalenko A. YA. Zahal'nyy kurs naukovy-tekhnichnoho perekladu [General course of scientific and technical translation]: [navchal'nyy posibnyk]. 2001. 290 s. [in Ukrainian].
8. Neklons'kyi I. Suchasna terminolohiya u sferi operativnoyi diyal'nosti avariynoryatuvальnykh formuvan': problemni pytannya. [Modern terminology in the sphere of operational activity of emergency rescue formations: problematic issues.] *Sub'yekty zabezpechennya tsyvil'noho zakhystu (rehional'noho ta mistsevoho rivnya) v realizatsiyi zavdan' iz zapobihannya ta likvidatsiyi naslidkiv NS: materialy kruhloho stolu*. Kharkiv: NUTSZU, 2021. S. 85–86 [in Ukrainian].
9. Nikolenko A. H. Leksyko-semantychnyy aspekt bahatokomponentnykh terminiv ta yikh pereklad. [Lexico-semantic aspect of multicomponent terms and their translation] *Problemy semantyky, prahmatyky ta kohnytyvnoyi linhvistyky : zbirnyk naukovykh prats'*. Kyiv: Kyivskyi natsional'nyy universytet imeni Tarasa Shevchenka. Kyiv, 2009. Vyp. 16. S. 350–360. [in Ukrainian].
10. Pavlyuk I. B. Afiksatsiya yak produktyvnyy sposib terminotvorennya. [Affixation as a productive method of term formation.]. *Naukovyy visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: Filolohiya. 2016. № 25. Tom 2. S. 97–99. [in Ukrainian].
11. Rosiys'ko-ukrayins'ko-anhliys'kyi slovnyk avariyno-ryatuvальnykh terminiv. Zah red. prof. Sadvkovo V.P. Kharkiv, 2013. NUTSZU, 531 s. [in Ukrainian].
12. Savchuk M. P. Anhlo-ukrayins'kyynaukovy-tekhnichnyy slovnyk. K., 2008. URL: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Philologia/68479.doc [in Ukrainian].
13. Selivanova O. Suchasna linhvistyka : terminolohichna entsyklopediya. [Modern linguistics: terminological encyclopedia]. Poltava : Dovkillya, 2006. 716 s. [in Ukrainian].
14. Muraviova O. Translation of economic and financial terms of foreign origin. [Translation of economic and financial terms of foreign origin.]. *Ekonomichna stratehiya i perspektyvy rozvytku sfery torhivli ta posluh : zbirnyk naukovykh prats'*. M-vo osvity i nauky Ukrayiny ;Khark. derzh. un-t kharchuvannya ta torhivli. Kharkiv: KHDUKHT, 2016. Vyp. 1 (23). С. 98–101. [in Ukrainian].